

Státní okresní archiv Cheb

223201010

Inventář

Archivní pomůcka č. 1647

NAD č. 63

Značka fondu: MNV Salajna

Místní národní výbor Salajna

1945-1960

Zpracoval: Bc. Helena Kršňáková, Mgr. Lucie Pevná

Cheb 2020

Obsah

I. Dějiny původce archivního souboru	3
Místní správní komise Salajna Salajna, Cheb, Česko	3
Místní národní výbor Salajna Salajna, Cheb, Česko	6
II. Dějiny archivního souboru	11
III. Archivní charakteristika archivního souboru	11
IV. Tematický popis archivního souboru	12
V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky	13
Příloha Seznam použitých zkratk	14
Jednotky popisu	15
Orgány národního výboru	15
Úřad národního výboru	16

I. Dějiny původce archivního souboru

Místní správní komise Salajna Salajna, Cheb, Česko

Preferovaná forma jména: Místní správní komise Salajna Salajna, Cheb, Česko

Typ preferované formy jména: jméno úřední

Datace použití jména od-do: 1.11.1945 - 16.9.1946

Datum vzniku: 1.11.1945

Poznámka ke vzniku: Ústavní dekret prezidenta republiky o národních výborech a Prozatímním národním shromáždění č. 18/1944 Ústředního věstníku československého ze dne 4. prosince 1944

Místo: Salajna (Cheb, Česko)

Datum zániku: 16.9.1946

Poznámka k zániku: Vládní nařízení č. 120/1946 Sb., o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do ústavodárného Národního shromáždění

Místo: Salajna (Cheb, Česko)

Sídlo

Sídlo: Salajna (Cheb, Česko)

Datace: 1.11.1945 - 16.9.1946

Charakteristika:

Prozatímní úřad místní lidové správy a přenesené státní správy.

Dějiny původce:

Obec Salajna, (německy Konradsgrün), do 14. února 1949 Kunrátov, se nachází asi 3 km severozápadně od obce Dolní Žandov, v okrese Cheb. V roce 1945 patřila do správního okresu Cheb. Sídlem okresu bylo město Cheb. Od května 1945 sídlila úřadovna vládního komisaře a následně MSK prozatímně v domě č. p. 17. Ke konci roku 1945 se úřad přestěhoval do domu č. p. 33, kde využívali společné prostory s místní školou a obecní knihovnou. V roce 1953 se úřadovna MNV nacházela v domku stojícím o samotě, v bývalém hostinci, přibližně uprostřed obce, č.p. se nepodařilo zjistit.

V květnu 1945, po skončení druhé světové války, začaly podle ústavního dekretu prezidenta republiky č. 18/1944 Ústředního věstníku československého, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění, vznikat národní výbory, které se staly základem organizace veřejné správy. Postavení místních národních výborů v obci, způsob voleb do nich a výkon pravomocí stanovila vláda prostřednictvím vládního nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů. Podle vládního nařízení č. 44/1945 Sb., kterým se mění vládní nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, a vyhlášky ministerstva vnitra č. 45/1945 Sb., o úplném znění vládního nařízení o volbě a pravomoci národních výborů se měl v každé obci ustavit místní národní výbor. Místní národní výbor převzal dnem svého ustavení pravomoci, které mělo dosud obecní zastupitelstvo, obecní rada a starosta obce.

Směrnice č. 6/1945 Ú. I. ministerstva vnitra pro národní výbory místní a okresní, schválená Vládou republiky československé z roku 1945 a na ni navazující Vyhláška ministerstva vnitra č. 975/1947 Ú. I., kterou se vydává prozatímní jednací řád pro místní národní výbory (místní správní komise) a jejich složky, určily vnitřní složení výborů, jejich pravomoci, způsoby vedení hospodaření a vedení a podepisování některých druhů písemností. Národní výbory byly definovány jako orgány zastupitelské a orgány veřejné správy, které v obvodu své působnosti spravují všechny veřejné záležitosti, pokud nejsou spravovány jiným veřejným orgánem. Ve věcech státní správy byly národní výbory podřízeny vládě a zároveň byla uplatněna podřízenost národního výboru nižšího stupně národnímu výboru vyššího stupně. Stanovení vnitřní organizace a způsobu, jakým mají národní výbory vykonávat svou působnost, byly v pravomoci ministra vnitra. Vymezila se tak základní práva a povinnosti národních výborů, které začaly spravovat veřejné záležitosti ve svém obvodu. MNV řešily poválečné úkony, jako byly například evidence obyvatelstva, řešení a náhrada válečných škod, ustanovování národních správ, odsun německého obyvatelstva, trestní provinění proti národní cti, konfiskace zemědělského majetku a konfiskace majetku Němců a kolaborantů. V případech, kdy pro převážnou většinu státně nespolehlivého obyvatelstva nemohl být ustaven v obci národní výbor, byla jmenována správní komise. Místní správní komise měla tytéž pravomoci jako pozdější místní národní výbor.

Dne 27. července 1945 byl ustanoven Okresní správní komisí Cheb, pod č. j. 696/1945, vládním komisařem Karel Paták. Po rezignaci Karla Patáka se novým vládním komisařem dne 27. září 1945 výměrem č. 5357/1945 stal Josef Střasák. Z této funkce byl krátce na to odvolán a následně zatčen za „krádeže a násilná smilstva“. Na základě dekretu se prozatímním vládním komisařem dne 26. října 1945 stal Jaroslav Vokurka. Dne 1. listopadu 1945 byla ustavena místní správní komise, v jejímž čele stanul předseda Jaroslav Vokurka, jednatelem Antonín Drbal a pokladníkem Jiří Hlinka. Členové - Jaromír Hanzal, František Hlinka a František Jelínek. Současně se stali členy rolnické komise Václav Benedikt, Antonín Chadima a František Vondra. Dne 9. prosince 1945 byla provedena reorganizace MSK, předsedou se stal František Stejskal, místopředsedou Ladislav Rezek, pokladníkem Jiří Hlinka, členy František Vondra st., Jan Hemr a František Jelínek. Byla ustavena zemědělská komise s členy Václavem Benediktem, Antonínem Drbalem a Karlem Křížem.

Dne 14. ledna 1946 byla zvolena tříčlenná bezpečnostní komise. Jejím předsedou se stal Ludvík Vít, dalšími členy František Vondra a František Krejča. MSK se vedle běžných správních úkonů zaměřila hlavně na otázky spjaté s odsunem německého obyvatelstva a dosídlováním obce.

Po odsunu původního německého obyvatelstva se skladba obyvatel obce Salajna

změnila. Zatímco počátkem roku 1945 měla obec 321 obyvatel, v převážné většině německé národnosti, bylo dle sčítacích protokolů v obci ke konci dubna roku 1946 celkem 231 obyvatel, z toho 114 Čechů a 117 Němců. Ke konci měsíce srpna 1946 se však již počet obyvatelstva v důsledku odsunu německého obyvatelstva zásadně zmenšil. V obci žilo 94 obyvatel, z toho 54 mužů a 40 žen, všichni již jen české národnosti.

Na základě vládního nařízení č. 120/1946 Sb., o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do ústavodárného Národního shromáždění, bylo složení národních výborů přizpůsobeno podle těchto voleb. V květnu 1946 bylo vydáno vládní nařízení, podle kterého se místní správní komise měly přeměnit na místní národní výbory. Hlavním orgánem národního výboru bylo plénum, které rozhodovalo o nejdůležitějších záležitostech obce a volilo další orgány národního výboru, především radu. Ta vykonávala rozhodnutí pléna, měla i určité rozhodovací pravomoci a řídila zaměstnance národního výboru. Jako poradní orgány rady byly plénem voleny komise národního výboru, jejichž působnost se vztahovala na celou obec. Na ustavující schůzi byl pak z rady NV zvolen předseda a místopředseda, později tajemník, který měl za úkol účastnit se schůzí pléna i rady, vypomáhat předsedovi NV a vést zápisy z jednání. Neměl však hlasovací právo.

Funkce původce:

Dozor na stavební výrobu, která je podřízena NV, a výrobu některých stavebních hmot,
zajištění bytové a občanské výstavby,
péče o údržbu bytového fondu, jeho plné využití a přidělování bytů,
řízení výstavby obce a zlepšování jejího vzhledu,
průmyslová výroba místního významu, služby, opravy a údržba pro obyvatelstvo,
dozor na zásobování obyvatelstva,
rozvoj zásobování vodou,
rozvoj veřejné osobní i nákladní silniční dopravy a její účelné uspořádání,
správa silniční sítě,
rozvoj veřejného stravování,
rozvoj školství, kultury a vzdělání,
spolupráce s dobrovolnými společenskými organizacemi,
preventivní a léčebná zdravotní péče o obyvatelstvo a sociálního zabezpečení pracujících,
spolupráce s jednotnými zemědělskými družstvy,
péče o životní prostředí a ochranu půdy, lesů, ovzduší a vodních toků,
zabezpečení práva na práci,
vytváření podmínek pro rozvoj tělesné výchovy a sportu,
přispívání k upevňování obranyschopnosti země,
konfiskace majetku Němců a kolaborantů podle dekretu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb.
konfiskace zemědělského majetku podle dekretu č. 12/1945 Sb.,
trestní provinění proti národní cti, dekret č. 138/1945 Sb.,
řešení válečných škod,
odsun německého obyvatelstva,
ustanovování národních správ,
evidence a náhrada válečných škod.

Normy konstitutivní:

Ústavní dekret prezidenta republiky č. 18/1944 Ústředního věstníku československého, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění.

Vládní nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů.

Vládní nařízení č. 44/1945 Sb., kterým se mění vládní nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů.

Vyhláška ministerstva vnitra č. 45/1945 Sb., o úplném znění vládního nařízení o volbě a pravomoci národních výborů.

Směrnice č. 6/1945 Ú. I. ministerstva vnitra pro národní výbory místní a okresní.

Vyhláška ministerstva vnitra č. 975/1947 Ú. I., kterou se vydává prozatímní jednacím řád pro místní národní výbory (místní správní komise) a jejich složky.

Dekret prezidenta č. 121/1945 Sb., o územní organizaci správy vykonávané národními výbory.

Vládní nařízení č. 120/1946 Sb., o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do ústavodárného Národního shromáždění.

Vnitřní struktury:

Národní výbory byly rozlišeny na volený sbor složený z členů národního výboru, jeho složky (rada, předseda, referenti a komise) a úřad národního výboru.

Zdroje informací:

Archivní prameny

SOkA Cheb, fond Okresní národní výbor Cheb /nezpracováno/. zápisy rady a pléna OSK a ONV 1945-1946.

Publikované právní normy

Sbírky zákonů, ročníky 1945 - 1946.

Literatura

ČECHOVÁ, Gabriela, Vývoj organizace a působnosti národních výborů v českých zemích 1945-1960, Archivní časopis 12, 1962, s. 129-153.

FUSEK, Jaroslav, Organizace a působnost místních národních výborů, Příručka pro národní výbory, Praha 1947.

JANÁK, Jan, HLEDÍKOVÁ, Zdeňka, DOBEŠ, Jan, Dějiny správy v českých zemích: od počátku po současnost, Praha 2005.

Retrospektivní lexikon obcí ČSSR, II/1, Praha 1978.

Seznam obcí v zemi České podle stavu z prosince 1945, in: Zprávy Státního úřadu statistického republiky Československé, XXVII (1946), č. 1 - 19.

Statistický lexikon obcí ČSSR 1982, II, Praha 1984.

ŠTROBLÍK Vladimír, Vývoj místních a městských národních výborů na území České republiky (1945-1990), Archivní časopis 51, 2001, s. 73-89.

ŠULC Stanislav, Národní výbory, vývoj, právní základy, posláním, práce, Brno 1946.

Místní národní výbor Salajna Salajna, Cheb, Česko

Preferovaná forma jména: Místní národní výbor Salajna Salajna, Cheb, Česko

Typ preferované formy jména: jméno úřední

Datace použití jména od-do: 16.9.1946 - 12.6.1960

Datum vzniku: 16.9.1946

Poznámka ke vzniku: Vládní nařízení č. 120/1946 Sb., o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do ústavodárného Národního shromáždění
Místo: Salajna (Cheb, Česko)

Datum zániku: 12.6.1960

Poznámka k zániku: Zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, Rozhodnutí rady ONV Cheb dne 8. dubna 1960 s účinností od 12. června 1960
Místo: Salajna (Cheb, Česko)

Sídlo

Sídlo: Salajna (Cheb, Česko)

Datace: 16.9.1946 - 12.6.1960

Charakteristika:

Úřad místní lidové správy a přenesené státní správy.

Dějiny původce:

Na ustavující schůzi MNV Salajna byl dne 16. září 1946 předsedou zvolen František Stejskal, místopředsedou František Hlinka. Byla ustavena rolnická komise a školní rada.

Dne 21. prosince 1948 byl přijat nový zákon o krajském řízení, který znamenal kompletní reorganizaci státní správy (ustavení nových krajů). NV měly do této doby pouze prozatímní charakter. V tuto chvíli pak byly právně zakotveny do správního systému Československa. MNV byly podřízené okresním národním výborům (ONV), tehdejší právní řád nerozlišoval samostatnou a přenesenou působnost obcí, takže šlo fakticky o nejnižší stupeň státní správy. MNV zahrnoval jak samosprávný sbor, který se nazýval plénem MNV, tak i vlastní úřad. NV se dělily na místní, okresní a krajské. Národní výbory vykonávaly na území, pro které byly zvoleny, veřejnou správu ve všech jejích oborech, zejména obecnou správu vnitřní, kulturní, osvětovou, ochranu práce, správu zdravotně sociální a správu finanční pak podle zvláštních ustanovení.

Dne 27. listopadu 1948 byl František Stejskal z čela MNV odvolán, ve funkci ho nahradil František Hlinka. Místopředsedou se stal Ludvík. Zřízena byla také finanční komise. Od roku 1949 působil v obci Dramatický spolek Salajna, z politických stran v pouze MO KSC. Činný byl Akční výbor Národní fronty a místní požární sbor.

Dne 11. prosince 1948 byla provedena nová volba předsedy MNV, stal se jím František Hlinka. Náměstkem byl zvolen Ludvík Frommer, který dne 30. července 1949 na svoji funkci rezignoval. Ve funkci ho nahradil František Krejča.

K významným změnám v soustavě národních výborů pak došlo vydáním zákona č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení. S účinností od 1. ledna 1949 byly zrušeny zemské národní výbory a novými územněsprávními celky se staly kraje s krajskými národními výbory. V Karlovarském kraji byly zrušeny dosavadní okresy Loket, Nejdek, Planá, Vejprty, Teplá a Žlutice. Vládním nařízením č. 3/1949 Sb., o územní organizaci okresů v českých zemích, byla provedena rozsáhlá územní reorganizace. Obec Salajna zůstala v okrese Cheb.

Podle vyhlášky ministerstva vnitra č. 22/1949 Sb., o změnách úředních názvů míst, byla obec Kunrátov s účinností od 15. února 1949 přejmenována na obec Salajna.

Vládní nařízení č. 14/1950 Sb., o organizaci místních národních výborů, pak určilo nové organizační zásady pro místní národní výbory. Na základě výše uvedeného vládního nařízení byly národní výbory nově rozděleny do čtyř kategorií podle počtu obyvatel, a od toho se odvíjely jejich kompetence. MNV Salajna byla s počtem do 600 obyvatel zařazena do I. kategorie.

Vládním nařízením č. 119/1951 Sb., o tajemnicích místních národních výborů, byla upravena působnost tajemníků MNV jako jejich plně uvolněných funkcionářů. Tajemník byl výkonným orgánem MNV a za svou činnost odpovídal jeho předsedovi a radě. Řídil se jejich pokyny, zúčastňoval se všech schůzí pléna a rady MNV, působil jako politický a odborný poradce a pomocník MNV zejména v oblasti zemědělské výroby. Za svou činnost odpovídal i předsedovi a tajemníkovi nadřízeného okresního národního výboru. Poprvé se v Salajně setkáváme s funkcí tajemníka, kdy byl do této funkce na schůzi pléna MNV dne 26. září 1952 ustaven Josef Filip. Zároveň došlo k odvolání z funkce předsedy MNV Františka Hlinky, ve funkci ho nahradil Jindřich David.

V roce 1954 do existence národních výborů významně zasáhlo přijetí ústavního zákona č. 12/1954 Sb., o národních výborech, zákona č. 13/1954 Sb., o národních výborech a zákona č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů. Na základě posledně jmenovaného zákona proběhly 16. května 1954 první volby do národních výborů. Dosud byli členové národních výborů jmenováni okresním národním výborem na návrh Národní fronty. Volební období bylo tříleté, do té doby fungující referentský systém, kdy určení členové rady měli přidělené jednotlivé úřední agendy, které zajišťovali ve spolupráci s příslušnou komisí národního výboru, a kteří byli za svou činnost odpovědní plenárnímu zasedání a radě, byl zrušen. Ústavní zákon č. 12/1954 Sb., o národních výborech a zákon č. 13/1954 Sb., o národních výborech, zavedly důsledně rozlišování mezi národním výborem jako orgánem státní moci a jeho výkonnými orgány jako orgány státní správy. Pod pojmem národní výbor se od teď rozuměl pouze orgán státní moci, tj. plenární zasedání (plénium) národního výboru. Národní výbor nadále vykonával svou působnost na svých plenárních

zasedáních, stálými komisemi a svým výkonným orgánem, kterým byla rada.

Rada se scházela k zasedání pravidelně jednou za čtrnáct dní, popřípadě podle potřeby dříve, plénem jedenkrát za měsíc. Plénem projednávalo a kontrolovalo práci rady a jednotlivých komisí a řešilo otázky týkající se hospodaření obce. Na schůzích rady se členové MNV zabývali především zemědělskou problematikou, plněním dodávek, soutěžemi národních výborů, bytovými záležitostmi, vzhledem a úpravou obce apod.

Dne 29. dubna 1955 na schůzi pléna MNV, za účasti zástupce ONV Cheb, byl do funkce předsedy zvolen František Vondra. Dále byly ustaveny komise zemědělská, komise finanční a komise pro výstavbu.

Další volby se konaly na základě zákona č. 11/1957 Sb., kterým se mění a doplňuje 6 zákon o volbách do národních výborů, uvedený v předchozím textu.

Posledním předsedou MNV Salajna byl dne 29. května 1957 opět zvolen František Stejskal. Tajemníkem i nadále zůstal Josef Filip, byly ustaveny komise finanční, zemědělská, rozpočtová, školská, kulturní a osvětová.

K výrazným změnám ve vývoji a v působnosti všech stupňů národních výborů došlo v roce 1960 v souvislosti s novým územně správním uspořádáním státu a s vydáním několika důležitých zákonů, které upravovaly pravomoci a odpovědnost národních výborů i uspořádání a činnost jejich orgánů. Tyto zákony se odrazily v přijetí Ústavy ČSSR z 11. července 1960, vyhlášené ústavním zákonem č. 100/1960 Sb. Dne 6. dubna 1960 byl vydán zákon č. 35/1960 Sb., o změně ústavního zákona o volbách do Národního shromáždění a o volbách do Slovenské národní rady a ústavního zákona o národních výborech. Zákonem č. 36/1960 Sb., o územním členění státu došlo ke změnám v územním členění státu. Došlo ke snížení počtu okresů a k vytvoření větších administrativních celků. Bylo vytvořeno 9 krajů a některé kraje a okresy byly zrušeny (mj. zrušen Karlovarský kraj).

Na základě rozhodnutí rady ONV Cheb, ze dne 8. dubna 1960, byla obec Salajna sloučena s obcí Okrouhlá s účinností od 12. června 1960.

Funkce původce:

Dozor na stavební výrobu, která je podřízena NV, a výrobu některých stavebních hmot,
zajištění bytové a občanské výstavby,
péče o údržbu bytového fondu, jeho plné využití a přidělování bytů,
řízení výstavby obce a zlepšování jejího vzhledu,
průmyslová výroba místního významu, služby, opravy a údržba pro obyvatelstvo,
dozor na zásobování obyvatelstva,
rozvoj zásobování vodou,
rozvoj veřejné osobní i nákladní silniční dopravy a její účelné uspořádání,
správa silniční sítě,
rozvoj veřejného stravování,
rozvoj školství, kultury a vzdělání,
spolupráce s dobrovolnými společenskými organizacemi,
preventivní a léčebná zdravotní péče o obyvatelstvo a sociálního zabezpečení pracujících,
spolupráce s jednotnými zemědělskými družstvy,
péče o životní prostředí a ochranu půdy, lesů, ovzduší a vodních toků,
zabezpečení práva na práci,
vytváření podmínek pro rozvoj tělesné výchovy a sportu,
přispívání k upevňování obranyschopnosti země,
konfiskace majetku Němců a kolaborantů podle dekretu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb.
konfiskace zemědělského majetku podle dekretu č. 12/1945 Sb.,
trestní provinění proti národní cti, dekret č. 138/1945 Sb.,
řešení válečných škod,
odsun německého obyvatelstva,
ustanovování národních správ,
evidence a náhrada válečných škod.

Normy konstitutivní:

Ústavní dekret prezidenta republiky č. 18/1944 Ústředního věstníku československého, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění.

Vládní nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů.

Vládní nařízení č. 44/1945 Sb., kterým se mění vládní nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů.

Vyhláška ministerstva vnitra č. 45/1945 Sb., o úplném znění vládního nařízení o volbě a pravomoci národních výborů.

Směrnice č. 6/1945 Ú. l. ministerstva vnitra pro národní výbory místní a okresní.

Vyhláška ministerstva vnitra č. 975/1947 Ú. l., kterou se vydává prozatímní jednacím řád pro místní národní výbory (místní správní komise) a jejich složky.

Dekret prezidenta č. 121/1945 Sb., o územní organizaci správy vykonávané národními výbory.

Vládní nařízení č. 120/1946 Sb., o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do ústavodárného Národního shromáždění.

Ústavní zákon č. 150/1948 Sb., Ústava Československé republiky.

Vládní nařízení č. 3/1949 Sb., o územní organizaci okresů.

Vyhláška MV č. 22/1949 Sb., o změnách úředních názvů.

Vládní nařízení č. 14/1950 Sb., o organizaci místních národních výborů.

Vládní nařízení č. 119/1951 Sb., o tajemnicích místních národních výborů.

Ústavní zákon č. 12/1954 Sb., o národních výborech.

Zákona č. 13/1954 Sb., o národních výborech.

Zákona č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů.

Ústavní zákon č. 35/1960 Sb., o změně ústavního zákona o volbách do Národního shromáždění a o volbách do Slovenské národní rady a ústavního zákona o národních výborech.

Zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu.

Ústavní zákon č. 100/1960 Sb., Ústava Československé socialistické republiky.

Vnitřní struktury:

Místní národní výbor zahrnoval jak samosprávný sbor, který se nazýval plénum MNV, tak i vlastní úřad.

Zdroje informací:

Archivní prameny

SOKa Cheb, fond Okresní národní výbor Cheb /nezpracováno/. zápisy rady a pléna OSK a ONV 1945-1960.

Publikované právní normy

Sbírký zákonů, ročníky 1945 - 1951.

Literatura

ČECHOVÁ, Gabriela, Vývoj organizace a působnosti národních výborů v českých zemích 1945-1960, Archivní časopis 12, 1962, s. 129-153.

FUSEK, Jaroslav, Organizace a působnost místních národních výborů, Příručka pro národní výbory, Praha 1947.

JANÁK, Jan, HLEDÍKOVÁ, Zdeňka, DOBEŠ, Jan, Dějiny správy v českých zemích: od počátku po současnost, Praha 2005.

Retrospektivní lexikon obcí ČSSR, II/1, Praha 1978.

Seznam obcí v zemi České podle stavu z prosince 1945, in: Zprávy Státního úřadu statistického republiky Československé, XXVII (1946), č. 1 - 19.

Statistický lexikon obcí ČSSR 1982, II, Praha 1984.

ŠTROBLÍK Vladimír, Vývoj místních a městských národních výborů na území České republiky (1945-1990), Archivní časopis 51, 2001, s. 73-89.

ŠULC Stanislav, Národní výbory, vývoj, právní základy, poslání, práce, Brno 1946.

II. Dějiny archivního souboru

Dějiny jednotky popisu:

Archivní fond pochází z administrativní činnosti MSK a MNV Salajna. Utvářen byl od roku 1945. Spisy vzniklé z činnosti MSK a MNV Salajna nejsou opatřeny původními signaturami, pouze někde podacími razítky. Ztráty, zničení nebo poškození dokumentů před převzetím do archivu nejsou doložené. Vzhledem k tomu, že například zápisy rady MSK a MNV se dochovaly pouze torzovitě, je tato skutečnost zřejmá. Původcem nebyl používán žádný spisový plán určený pro národní výbory.

Přímý zdroj akvizice:

První část archiválií MSK a MNV z let 1945-1957 byla do archivu předána dne 11. února 1960 a zaevidována pod č. př. 59. Jednalo se o 1 podací protokol, dále pak spisy organizační, plánovací, finanční, zemědělské, místního hospodářství, výstavby, výkupu zemědělských výrobků, školství, kultury, církevních záležitostí, pracovních sil, zdravotnictví a agenda týkající se vnitřních záležitostí úřadu. Druhá část archiválií MSK a MNV z let 1945-1960 byla nalezena bez záznamu o převzetí v roce 1993 a dne 15. září 1993 zapsána dodatečně pod přírůstkovým číslem 1094. Jednalo se o 2 svazky spisů o rozsahu 0,10 bm.

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Způsob uspořádání:

Archivní fond Místní národní výbor Salajna je torzovitého charakteru a obsahuje archiválie z let 1945-1960. Dochované dokumenty ovšem nepokrývají celou dobu působnosti MSK Salajna a MNV Salajna. Chybí zápisy ze schůzí pléna, rady i komisí MSK a MNV z let 1945-1947. Vzhledem k tomu, že MNV neměl žádný registraturní systém, nebyly dokumenty členěny na manipulační období, ale byly pořádány dle metodiky obsažené v Základních pravidlech pro zpracování archiválií, č. j. MV-46913-1/AS-2013. Dále pak dle zákona 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, a dle vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. Zároveň bylo přihlíženo k metodickému pokynu pro inventární zpracování archivních fondů národních výborů ve Státním oblastním archivu v Plzni, č. j. SOAP/006-3120/2007 a č. j. SOAP/006-0767/2010.

Spisový materiál byl rozdělen na registraturní pomůcky a spisy. Zápisy ze schůzí pléna a rady byly předřazeny do oddělení Orgány NV a v nich rozděleny podle jednotlivých orgánů a v jejich rámci řazeny chronologicky. Úřední knihy se nedochovaly. V případě registraturních pomůcek se dochovaly podací protokoly, které jsou řazeny chronologicky a kontrolní záznamy. Spisy byly rozděleny a uspořádány dle jejich charakteru do skupin. Po jazykové stránce je fond český. Fyzický stav archivního fondu je dobrý, nejsou nutné restaurátorské zásahy. Pouze podací protokol (ppr1) má z poloviny odtržený hřbet knihy, ale jednotlivé stránky drží pohromadě.

Při inventárním zpracování archivního fondu byly vyřazeny na základě Protokolu o vyřazení archiválií z evidence NAD z důvodu přehodnocení významu ze dne 4. dubna 2013, č. j. SOAP/020-0298/2013, písemnosti z let 1946-1953 o celkovém rozsahu 0,04 bm. Jednalo se o následující dokumenty: propagační materiály různých původců z let 1949-1951, směrnice, nařízení, oběžníky (původci: ONV Cheb) z let 1946-1952, volby - informace, pokyny z let 1946-1948 a účetní materiál (složenky, faktury, dodací listy) z let 1946-1953. Před zpracováním činil původní rozsah archivního fondu MNV Salajna 0,40 bm. Při zpracování došlo na základě přemanimulování archivního materiálu ke zvětšení rozsahu na 0,50 bm a zároveň ke změně časového rozsahu z původního 1945-1956 na 1945-1960. Po zpracování tvoří archivní fond 7 evidenčních jednotek (2 podací protokoly, 1 kontrolní záznam a 4 kartony).

Budoucí přírůstky:

Neočekáváme

Fyzický stav jednotky popisu a technické požadavky:

Poškozen ppr 1 - utržený hřbet.

poškozen, utržený hřbet

Pravidla zpracování:

WANNER, Michal a kol. Základní pravidla pro zpracování archiválií. Druhé, doplněné a rozšířené vydání. Praha: Odbor archivní správy a spisové služby MV, 2015.

Metodický návod č. 1/2013 OASSS Ministerstva vnitra, kterým se vydávají nová základní pravidla pro zpracování archiválií (č. j. MV-46913/AS-2013)

2. vydání Základních pravidel pro zpracování archiválií z roku 2015 Metodický pokyn pro inventurní zpracování archivních fondů národních výborů ve Státním oblastním archivu v Plzni č. j. SOAP/006-3120/2007

Metodický pokyn ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek č. j. SOAP/006-0767/2010

Dodatek k metodickému pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování a tvorbu archivních pomůcek č. j. SOAP/006-1300/2014

Informace k Dodatku k Metodickému pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek č. j. SOAP/006-0767/2010

Dodatek k metodickému pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování a tvorbu archivních pomůcek č. j. SOAP/006-1300/2014

Informace k Dodatku k Metodickému pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek č. j. SOAP/006-1300/2014, vydaná pod č. j. SOAP/006-0813/2015.

IV. Tematický popis archivního souboru

Tematický popis jednotky popisu:

Materiál archivního fondu MNV Salajna umožňuje studium chodu veřejné správy, politických a hospodářských poměrů v obci ve 40. a 50. letech 20. století. Mezi nejvýznamnější dobové dokumenty náleží zápisy ze schůzí pléna, rady a komisí MSK a MNV (inv. č. 1-10.) Tyto zápisy zachycují činnost MNV, práci jejich členů i činnosti komisí. Zachycují informace ohledně finančního hospodaření obce, kulturního vyžití obyvatelstva, zdravotní a sociální péči v obci a také informace týkající se zemědělství. Zemědělský charakter obce dokumentují písemnosti (ref. č. 2/211//1-12, 2/2/12//1-6), které obsahují informace především o plnění dodávek zemědělské výroby a plnění zemědělských plánů rostlinné a živočišné výroby. Informace ohledně finančního hospodaření obce jsou limitovány malým množstvím dochovaného materiálu. Tyto materiály jsou obsaženy (ref. č. 2/2/5//1-5). Jako prameny pro studium demografie a migrace obyvatelstva mohou posloužit soupisy odsunutého německého obyvatelstva, policejní odhlášky a evidence obyvatelstva (ref. č. 2/2/3//1-4).

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky

Informace o zpracování:

Archivní fond byl v roce 1960 zpracován pracovníkem Okresního archivu Cheb Jaroslavem Slavíkem a současně vytvořen prozatímní inventární seznam, roku 1990 zrevidován a původní inventární soupis přepsán Marií Bortelovou a Danou Václavů. Dne 25. března 2013 byla pomůcka zrušena a následně přikročeno k novému zpracování fondu Mgr. Lucíí Pevnou. V dubnu 2020 čistopis archivní pomůcky vyhotovila Bc. Helena Kršňáková..

Zpracovatel jednotky popisu: Kršňáková Helena Bc.

Datum popisu: 9. 6. 2020

Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
bm	běžný metr
č. j.	číslo jednací
čl.	článek
č. př.	číslo přírůstku
čsl.	československý
ČSR	Česká socialistická republika
EL NAD	evidenční list národního archivního dědictví
evid. jedn.	evidenční jednotka
JZD	jednotné zemědělské družstvo
kar	karton
KSČ	Komunistická strana Československa
MNV	místní národní výbor
MO KSČ	místní organizace Komunistické strany Československa
MSK	místní správní komise
NS	národní shromáždění
NV	národní výbor
ONV	okresní národní výbor
OSK	okresní správní komise
ppr	podací protokol
ref. č.	referenční číslo
Sb.	sbírka zákonů
SOAP	Státní oblastní archiv Plzeň
SOKA	Státní okresní archiv
ukn	úřední kniha
Ú. l.	úřední list

223201010/63

1

Místní národní výbor Salajna

čeština

počet ej: kar 4, ppr 3

1

2

Orgány národního výboru

1//1

3

kar 1

Zápisy ze schůzí pléna MNV
(5. 12. 1948 - 30. 5. 1960)

1948-1960

1//2

4

kar 1

Zápisy ze schůzí rady MNV
(27. 11. 1948 - 20. 4. 1960)

1948-1960

1//3

5

kar 1

Zápisy z veřejných schůzí
(26. 2. 1950 - 25. 5. 1960)

1950-1960

1//4

6

kar 1

Zápisy z bezpečnostní komise
(23. 6. 1959 - 23. 11. 1959)

1959

1//5

7

kar 1

Zápis ze schůze finanční komise
(4. 12. 1948)

1948

1//6

8

kar 1

Zápis ze schůze inventarizační komise
(20. 11. 1954)

1954

1//7

9

kar 1

Zápisy ze schůzí zemědělské komise
(5. 1. 1950 - 28. 7. 1959)

1950-1959

1//8

10

kar 1

Zápis ze schůze MNV a hasičstva
(17. 2. 1951)

1951

Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
1//9	11	kar 1
Zápis ze schůze MNV a výboru MO KSČ (8. 8. 1951)		1951
1//10	12	kar 1
Zápisy ze schůze MNV a Výboru žen (18. 1. 1957 - 4. 3. 1957)		1957
2	13	
Úřad národního výboru		
2/1	14	
Registrurní pomůcky		
2/1//1	15	ppr 1
Podací protokol (čj. 86/46-430/48) fyz. stav: poškozen, utržený hřbet		1946-1948
2/1//2	16	ppr 2
Podací protokol (čj. 1/55-200/56)		1955-1956
2/1//3	17	ppr 3
Kontrolní záznamy (15. 11. 1952 - 18. 8. 1953)		1952-1953
2/2	18	
Spisy		
2/2/1	19	
Statutární záležitosti		
2/2/1//1	20	kar 1
Žádost MNV o přejmenování obce		1946

Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
2/2/1//2	21	kar 1
Organizace voleb do Národního shromáždění		1946-1948
2/2/1//3	22	kar 1
Seznamy voličů		1946
2/2/1//4	23	kar 1
Jmenování členů volebního výboru		1946
2/2/1//5	24	kar 1
Zvláštní seznam voličů, kteří se zúčastnili voleb do NS na podkladě voličských průkazů		1946
2/2/1//6	25	kar 1
Seznam porotců		1947
2/2/1//7	26	kar 1
Situační zpráva vládního komisaře J. Vokurky o stavu obce		1945
2/2/1//8	27	kar 1
Protokoly o předání agendy MNV		1953-1955
2/2/1//9	28	kar 1
Plány práce rady a pléna MNV		1951-1956
2/2/1//10	29	kar 1
Vyhlášky MNV		1945-1951
2/2/1//11	30	kar 1
Oběžníky, pozvánky		1945-1953
2/2/1//12	31	kar 1
Rezoluce občanů		1952-1953
2/2/1//13	32	kar 1
Změna ve vedení obce, volba předsedy MNV		1949

Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
2/2/1//14	33	kar 1
Seznamy členů MSK, MNV a členů komisí		1945-1955
2/2/1//15	34	kar 1
Osobní listy členů MNV		1952
2/2/1//16	35	kar 1
Kontroly prováděné MNV		1952-1957
2/2/1//17	36	kar 1
Kontroly MNV prováděné nadřízenými orgány, zprávy o dohlídce správních poplatků a daní, periodická prověrka		1950-1959
2/2/2	37	
Vnitřní správa a ochrana veřejného pořádku		
2/2/2//1	38	kar 1
Společná akce MNV a Okresního akčního výboru NF v Chebu - Uctění památky K. Gottwalda		1953
2/2/2//2	39	kar 1
Akce "Sbírka na Slovensko"		1946
2/2/2//3	40	kar 1
Bezpečnostní situace v obci Salajna (zprávy, hodnocení, opatření)		1945-1949
2/2/2//4	41	kar 1
Trestní listy		1945-1949
2/2/2//5	42	kar 1
Žádost o exekuci p. E. Sommera		1949
2/2/2//6	43	kar 1
Hasičská zbrojnice		1950-1952

Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
2/2/2//7	44	kar 1
Kmenový list požárního sboru		1950
2/2/2//8	45	kar 1
Členové hasičského sboru		1946-1952
2/2/2//9	46	kar 1
Protokol o požáru v obci		1947
2/2/2//10	47	kar 1
Seznam branců		1948
2/2/2//11	48	kar 1
Výpisy z odvodního seznamu (p. Alois Vondra, p. František Benedikt)		1946
2/2/3	49	
Evidence obyvatelstva, matriční záležitosti		
2/2/3//1	50	kar 1
Evidence obyvatelstva - jmenné seznamy obyvatel - hlášení počtu osob v obci		1946
2/2/3//2	51	kar 1
Hlášení počtu dětí české a slovenské národnosti		1945
2/2/3//3	52	kar 1
Policejní odhlášky (řazeno abecedně H-T)		1946
2/2/3//4	53	kar 1
Odsun Němců (jmenné seznamy)		1945-1946
2/2/3//5	54	kar 1
Oznámení o uzavření manželství		1951
2/2/4	55	

Evidence a správa majetku

Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
2/2/4//1	56	kar 2
Soupis radiopřijímačů určených ke konfiskaci		1945
2/2/4//2	57	kar 2
Přihlášky k soupisu nepřátelského majetku, který propadl konfiskaci (abecedně A-V)		1945-1946
2/2/4//3	58	kar 2
Přihláška válečných škod		1945-1946
2/2/4//4	59	kar 2
Protokol o průběhu zajišťovací a konfiskační akce v obci Salajna		1946
2/2/4//5	60	kar 2
Příděl rodinných domků č.p. 19, 21		1946-1948
2/2/4//6	61	kar 2
Popisy a oceňování (seznání) rodinných domů (řazeno dle č.p. 7-37)		1946-1952
2/2/4//7	62	kar 2
Konfiskační výměry, sdělení ke konfiskaci		1946-1953
2/2/4//8	63	kar 2
Vklady do pozemkové knihy		1948-1951
2/2/4//9	64	kar 2
Dražební vyhlášky		1949-1950
2/2/4//10	65	kar 2
Dědictví po Janu Hemrovi		1953
2/2/5	66	
Finanční hospodaření		
2/2/5//1	67	kar 2
Rozpočty obce		1946-1957

Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
2/2/5//2	68	kar 2
Rozpočet dobrovolného hasičského sboru		1946
2/2/5//3	69	kar 2
Výkazy celoročních příjmů a výdajů obce, účetní závěrky		1945-1952
2/2/5//4	70	kar 2
Mimořádná finanční pomoc obci		1948-1952
2/2/5//5	71	kar 2
Exekuce		1949
2/2/6	72	
Místní daně a poplatky		
2/2/6//1	73	kar 2
Činžovní daň		1946
2/2/6//2	74	kar 2
Výkaz obecních dávek a poplatků		1947
2/2/6//3	75	kar 2
Zemědělská daň		1949-1950
2/2/6//4	76	kar 2
Živnostenská daň		1950
2/2/6//5	77	kar 2
Koncept rozvoje obce - výplatní listiny		1950
2/2/7	78	
Výstavba		
2/2/7//1	79	kar 2
Soupis domů určených k demolici		1946

Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
2/2/7//2	80	kar 2
Investiční plány, akce 2M, 5M		1948-1952
2/2/7//3	81	kar 2
Demolice domů č.p.7 a čp. 32		1949-1953
2/2/8	82	
Místní hospodářství		
2/2/8//1	83	kar 2
Příděly živností		1946-1954
2/2/8//2	84	kar 2
Lístky pro domácnost č.p. 1-41		1949-1951
2/2/8//3	85	kar 2
Domovní výkazy č.p. 15, 26, 32, 40		1950-1953
2/2/9	86	
Doprava		
2/2/9//1	87	kar 2
Oprava hlavní cesty obce		1947
2/2/9//2	88	kar 2
Oprava mostu na obecní cestě		1949-1950
2/2/9//3	89	kar 2
Zastavování osobního vlaku č. 1302 v zastávce Salajna, umístění směrových tabulí		1953
2/2/9//4	90	kar 2
Přihláška do evidence motorových vozidel p. Eduarda Sommera		1946
2/2/10	91	

Pracovní síly

Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
2/2/10//1	92	kar 3
Přehled o stavu pracovních sil v zemědělství		1946-1954
2/2/11	93	
Zemědělská výbora		
2/2/11//1	94	kar 3
Sčítání kultur a hospodářských zvířat		1945-1956
2/2/11//2	95	kar 4
Závadový deník, sčítání ploch kultur a osevu		1945-1953
2/2/11//3	96	kar 3
Výkazy nákazových příspěvků		1946-1950
2/2/11//4	97	kar 3
Ovocnářství		1946-1951
2/2/11//5	98	kar 3
Včelařství		1946-1952
2/2/11//6	99	kar 3
Rostlinná výroba		1947-1957
2/2/11//7	100	kar 3
Pozvánky zemědělců na veřejnou schůzi		1949
2/2/11//8	101	kar 3
Živočišná výroba		1950-1954
2/2/11//9	102	kar 4
Sumarizační archy živočišné a rostlinné výroby (čp. 1-36)		1950-1954
2/2/11//10	103	kar 4
Obecní rozpisový sumář		1951-1954

Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
2/2/11//11	104	kar 4
Ochrana proti škůdcům		1948-1952
2/2/11//12	105	kar 4
Živelní pohromy v obci		1950-1953
2/2/12	106	
Zemědělská půda		
2/2/12//1	107	kar 4
Pozemnostní archy (čp. 4, 52)		1945
2/2/12//2	108	kar 4
Hospodářské stroje		1946
2/2/12//3	109	kar 4
Příděl pastviny č.k. 782/2		1946
2/2/12//4	110	kar 4
Hlášení neobdělané zemědělské půdy		1950
2/2/12//5	111	kar 4
Přídělová řízení čp. 9, 10, 17, 31, 37		1946-1953
2/2/12//6	112	kar 4
Evidence půdy		1953
2/2/13	113	
Povinné dodávky		
2/2/13//1	114	kar 4
Výměry povinných dodávek (B-V)		1951-1953
2/2/13//2	115	kar 4
Výkazy obce o plnění dodávkového kontingentu (rostlinná výroba)		1945-1953

Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
2/2/13//3	116	kar 4
Výkazy obce o plnění dodávkového kontingentu (živočišná výroba)		1946-1957
2/2/14	117	
Lesní hospodářství, myslivost a rybářství		
2/2/14//1	118	kar 4
Správa lesů		1946-1953
2/2/14//2	119	kar 4
Honební výbor		1946-1952
2/2/14//3	120	kar 4
Pronájem potoků a rybníků obce		1946
2/2/15	121	
Zdravotnictví a sociální péče		
2/2/15//1	122	kar 4
Seznam duševně chorých a nemocných v obci		1946
2/2/15//2	123	kar 4
Jmenné seznamy dětí k povinnému očkování		1946-1951
2/2/15//3	124	kar 4
Seznam osob potřebující zdravotnickou péči		1948
2/2/15//4	125	kar 4
Veřejná sbírka Československého červeného kříže		1949
2/2/15//5	126	kar 4
Akce "Kapka krve"		1951
2/2/15//6	127	kar 4
Zdravotnicko-osvětové besedy		1953

Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
2/2/15//7	128	kar 4
Jmenování lidových hygieniků v obci		1953
2/2/16	129	
Sociální péče		
2/2/16//1	130	kar 4
Pomocná sociální akce "Zachraňte slezské dítě"		1946
2/2/16//2	131	kar 4
Umístění žákyně Heleny Benediktové do výchovného ústavu		1950-1951
2/2/16//3	132	kar 4
Pěstounská péče J. Šťastné		1951
2/2/16//4	133	kar 4
Řešení špatné sociální situace v rodině V. Benedikta		1952
2/2/17	134	
Školství		
2/2/17//1	135	kar 4
Spolupráce obecné školy v Salajně s Farním úřadem církve československé v Chebu		1945
2/2/17//2	136	kar 4
Seznamy žáků - odstěhovaní		1945-1946
2/2/17//3	137	kar 4
Správa školy v obci		1946-1953
2/2/17//4	138	kar 4
Odvolání proti uzavření školy		1949
2/2/17//5	139	kar 4
Zřízení zemědělského útulku pro děti 2-6 let		1952

Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
2/2/18	140	
Kultura		
2/2/18//1	141	kar 4
Knihovna		1946-1953
2/2/18//2	142	kar 4
Památník osvobození		1948
2/2/18//3	143	kar 4
Organizace vánoční nadílky dětem v obci		1949
2/2/18//4	144	kar 4
Pojízdné kino		1953
2/2/18//5	145	kar 4
Určení kronikáře jeho proškolení		1953
2/2/19	146	
Církevní záležitosti		
2/2/19//1	147	kar 4
Žádost obce o přidělení k farnímu úřadu v Dolním Žandově		1946
2/2/19//2	148	kar 4
Evidence příslušníků a majetku římskokatolické církve		1946

Název archivní pomůcky: Místní národní výbor Salajna

Značka fondu: MNV Salajna

Časové rozmezí archivní pomůcky: 1945-1960

Počet evidenčních jednotek zpřístupněných archivní pomůckou: kar 4, ppr 3

Počet jednotek popisu, které lze na základě archivní pomůcky zpřístupnit: 148

Rozsah archivní pomůckou zpřístupněných archiválií: 0,50 bm

Stav archivní pomůckou zpřístupněných archiválií ke dni: 9. června 2020

Zpracovatel archivního souboru: Bc. Helena Kršňáková, Mgr. Lucie Pevná

Archivní pomůcku sestavil: Bc. Helena Kršňáková

Počet stran archivní pomůcky: 28

Archivní pomůcku schválil: Mgr. Karel Halla, dne 9. 6. 2020, čj. SOAP/20-448/2020